

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 243

Maribor, petek 24. oktobra 1930

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Druga agrarna konferenca v Bukarešti

je bila 21. t. m. zaključena. Storjeni so bili važni sklepi, tako glede ustanovitve stalnega odbora za gospodarska proučavanja, glede izmenjavanja statističnih podatkov, glede ustanovitve specialnih zavodov v izvoznih državah, glede ukinitve premij za izvoz gotovih kmetijskih produktov itd. Važnost agrarne konference v Bukarešti pa leži v glavnem v tem, da je bilo na njej končno sklenjeno sodelovanje osmero agrarnih držav na jugovzhodu Evrope v delu na ozdravljenju poljedelske krize. To sodelovanje danes, po drugi bukareštanski konferenci, ni več gola fraza, ampak popolnoma določeno in jasno začrtano enotno stališče v vseh vprašanjih, ki bodo predmet razprav na bodoči konferenci ekonomskega odbora Društva narodov kot nadaljevanje konference marca t. l., ter v zvezi z znano vprašano polo tega odbora Društva narodov o vprašanju agrarne krize. Sedanja bukareštanska konferenca je slovesno potrdila pravilnost izjave rumunskega trgovskega ministra g. Madgearu na zasiedanju gospodarske komisije v Ženevi koncem septembra t. l., ki je povdarila potrebo, da se agrarne države Srednje Evrope po konferencah v Sinaj in Bukarešti v razmotrivanju vprašanja poljedelske krize smatrajo kot ena ekonomska celina, ki ima pravico, da se ji dajo gotove koncesije in da se obravnava odvojeno v pogledu klavzule največje pogodnosti. To je vsekakor velik uspeh sodelovanja agrarnih držav.

Program, s katerim bo nastopalo osmero agrarnih držav na jugovzhodu Evrope na konferenci v Ženevi, je jasno označen in izdelan in sporazumno sprejet. Izgleda, da je pod pritiskom angleškega in ameriškega stališča prišlo do neke modifikacije varšavskih sklepov v vprašanju uvedbe preferenčnega sistema in kontingentiranja uvoza mesta klavzule o največjih pogodnostih. Ta modifikacija pomeni kompromis, ne da opuščanja varšavskih sklepov, pomeni zahtevo, da se agrarne države srednje in jugovzhodne Evrope tretirajo odvojeno od ostalih držav v vprašanju aplikacije klavzule največje pogodnosti, z ozirom na njihove težke gospodarske prilike. Torej: preferenčni sistem za vsako ceno; klavzula največje pogodnosti pa aplicirana edino v zvezi s preferenčnim sistemom.

Ta modifikacija, ki jo je sedajna bukareštanska konferenca sklenila v vprašanju preferenčnega sistema in kontingentiranja, bo baza za nadaljne razprave v Ženevi. Bukareštanska konferenca je tudi izrekla željo, naj bi se v Ženevi pred pričetkom razprav v gospodarski komisiji Društva narodov sklenil v tem vprašanju med agrarnimi državami predhodni sporazum. To pomeni, da bo osem agrarnih držav srednje in jugovzhodne Evrope nastopilo v Ženevi enotno z že izdelanim programom. Modifikacija varšavskih sklepov bo nedvomno zmanjšala odpor Anglije in pre-

Grozen prizor v mrtvašnici

MED ŽRTVAMI RUDNIŠKE KATASTROFE V ALSORFU, LEŽEČIMI V MRTVAŠNICI, SE JE NEKI NAVIDEZNO MRTVI RUDAR DVIGNIL IZ KRSTE.

Aachen, 24. oktobra. Snoči je bila objavljena uradna lista identificiranih ponesrečenih rudarjev. Dosedaj so jih agnoscirali 165, imena ostalih pa ne bo mogoče dognati, ker so trupla zelo popačena. Število mrtvih še vedno narašča. Davi so izpod ruševin upravnega poslopja potegnili še eno truplo. Poleg že javljenih 259 smrtnih žrtev pogrešajo še 2 nadrudarja s tovariši.

V mrtvašnici, kjer so položena trupla žrtev te strašne katastrofe, se je pripetil včeraj grozen incident. Neki rudar, ki je ležal na mrtvaškem odru, se je nepričakovano zbudil in zaklical svojim tovarišem: »Tovariši, rešimo se! Čutim

svež zrak, pojdite vsi za menoj!«

Ali se bo v zrušenih rovih zopet pričelo z delom, je odvisno od tega, ali bodo popravili podzemski obrat. V sedanjih težkih krizi pa je le malo upanja, da bi bilo delo v rudniku zopet obnovljeno.

Aachen, 24. oktobra. Do polnoči so potegnili izpod razvalin rudnika v Alsorfu 229 mrtvih, 19 pa jih še leži zasutih in se pričakuje, da bodo spravili njihova trupla tekom današnjega dne na varno. Devet ponesrečenec je včeraj podleglo poškodbam. S tem se je število smrtnih žrtev te strahovite katastrofe zvišalo na 257.

Dr. Beneš za red v državi

ČEŠKOSLOVAŠKI ZUNANJI MINISTER JE OSTRO OBSODIL ZADNJE DEMONSTRACIJE IN UNIČEVANJE ZASEBNE LASTNINE.

PRAGA, 24. oktobra. Ob zaključku razprave o ekspoziji zunanjega ministra dr. Beneša v zunanje-političnem odboru parlamenta je minister dr. Beneš izjavil med drugim:

»Nikakor ni pravilno in primerno, da revizionistični tabor raste. Vprašanje naraščanja revizionistične kampanje pa je obenem vprašanje politične konstelacije dotičnih držav.«

O zadnjih protinemških demonstraci-

jah v Pragi je dr. Beneš naglašal, da so ugledu češkoslovaške republike le škodovali. Demonstracije predstavljajo ne- red, ki ga pa vlada nikakor ne more dopustiti. To je vlada že večkrat jasno povedala. Če se demonstracije končajo z razbijanjem šip, je to po naših zakonih zločin, ne glede na to, ali so šipe zasebne ali javne last. Če pa se razbijajo šipe kulturnih podjetij, je to čisto navadno barbarstvo.

Priprave za Borisovo poroko končane

ASSISI, 24. oktobra. Tu se vrše zadnje priprave za poroko bolgarskega kralja Borisa z italijansko princeso Ivano. Za kraljevsko rodbino je najeta vila Costanti, kjer bo svatbeni obed. Prvotni načrt, da bi se vršile na magistratu velike svečanosti, je bil na željo kralja Borisa opuščen. Kralj je namreč izrazil željo, da naj bi se vršile poročne svečanosti čim bolj priprosto. Na predvečer poroke bo mesto slavnostno razsvetljeno. Med zborom redovnikov, ki bodo prisostvovali poročnim obredom, bo tudi 15 bolgarskih svečnikov.

Angleži se interesirajo za Ljubijo

BEOGRAD, 24. oktobra. Velika finančna skupina iz Anglije se interesira za rudnike železa v Ljubiji in dela priprave za konkretne predloge za dobavo koncesije za delo v tem rudniku. Skupina bi za prvi čas dala v podjetje en milijon funtov kot začetni kapital. Na merodajnem mestu bodo vzeli predlog resno v pretres. V nedeljo pridejo v Beograd zastopniki angleške skupine.

komorskih držav v tem vprašanju, zato je mnogo nade, da bodo bukareški sklepi podlaga sporazuma bodoče konference v Ženevi v vprašanju rešitve problema agrarne krize v Evropi. To bi pa obenem pomenilo pričetek reševanja gospodarske krize v Evropi sploh.

Avstrijski škofovski volilni pastirski list

DUNAJ, 24. oktobra. V političnih krogih je povzročil veliko razburjenje pastirski list, ki so ga izdali avstrijski katoliški škofje na svoje vernike s pozivom, naj pri volitvah ne podpirajo socialističnih in nacionalističnih strank. Z bližajočimi se volitvami je volilna agitacija v Avstriji sploh silno oživila in so zlasti krščanski socialci izredno agilni. Sedaj so jim priskočili na pomoč še škofje, ki se v svojem pastirskem listu obračajo zlasti proti narodnim socialistom, češ da preveč povzdigujejo stare nemške bogove.

Maniu poseti predsednika Masaryka

BUKAREŠT, 24. oktobra. Bivši ministrski predsednik Maniu odpotuje te dni v Prago, kjer bo sprejet od predsednika češkoslovaške republike, dr. Masaryka. Nato odpotuje na Dunaj, kjer se bo zdravil v nekem sanatoriju.

Dr. Pavelić priča na rimskem procesu

PARIZ, 24. oktobra. Listi poročajo, da odpotuje znani zagrebški emigrant dr. Ante Pavelić te dni v Rim, da se ponudi izrednemu sodišču za zaščito države kot priča v procesu proti Slovincem, češ, da ima dokaze, da so bili obtoženci v zvezi z raznimi narodnimi organizacijami v Jugoslaviji.

Maroška pogajanja

PARIZ, 24. oktobra. Francosko-španska pogajanja o ureditvi raznih vprašanj v Maroku so bila prekinjena, da se omogoči zastopnikom obeh strank, da poročajo svojim vladam. Pogajanja se bodo nadaljevala meseca novembra.

Stavbna nesreča u Franciji

PARIZ, 24. oktobra. V Allessu v južni Franciji se je nenadoma porušila neka v kamnolomu nahajajoča se hiša. Pet delavcev je bilo pri tem zasutih in so obležali takoj mrtvi, 12 delavcev pa je bilo več ali manj težko ranjenih in so morali vse prepeljati v bolnico.

Velike poplave u Mehiki

MEHIKO, 24. oktobra. Radi neprestanega deževja so nastale na več krajih držav velike poplave. Mesti Tuxpan in Najarit ste pod vodo in pogrešajo dosedaj 25 oseb. Enaka usoda je zadejala tudi mesta Bajona, San Filipo in Gerovola.

Tragedija ruske emigrantke.

Koncem tega tedna odpotuje iz Zagreba v prekomorske dežele večje število izseljencev. Med njimi je bila tudi 36letna ruska emigrantka Antonija Lavrentijev z dvema otroci, ki se je odpravljala k svojemu možu, ki je že nad leto dni v južni Ameriki. Te dni pa ji je v barakah, kjer je z drugimi vred bivala, postalo slabo, da se je zgrudila. Odpeljali so jo v bolnico, kjer je pa umrla, ne da bi bila prišla k zavesti. Ugotovljeno je bilo, da jo je zadela kap. Težko je bilo z obema otrokoma. Sedaj so oblasti odredile, da jih vzamejo seboj k očetu neki prijatelj Lavrentijev.

Državno industrijsko banko

bodo ustanovili v Beogradu. Posebna komisija ministrstva pravde je izdelala zadevni zakonski načrt. Osnovna glavnica bo znašala 150 milijonov dinarjev.

Novo odkrite rude v Sloveniji.

V bližini Ribnice na Dolenjskem je neka francosko-angleška družba pri poskusnih kopanjih našla na močne žile železa in aluminija ter rud, ki so uporabne v barvni industriji.

Zračni promet v Češkoslovaški

bodo ustavili 31. tm. in znova pričeli 1. marca 1931.

Požar gasili z vinom.

V madžarski občini Lotohegy pri Veľ Kaniži je v neki hiši izbruhnil ogenj, ki je radi hudega vetra grozil celi vas. Ker ni bilo vode, so domači gasili požar z vinom, ki so ga črpali iz sodov. Celih 6 hektolitrov je bilo treba, da so ogenj obvladali. Koliko bi se s to količino pogasilo žeje — si bo mislil marsikak prijatelj dobre kapljice!

Cijonisti hočejo v Sirijo.

Z ozirom na izjavo angleške vlade, da ne more z ozirom na pomanjkanje zemlje v Palestini tam več dopustiti naseljevanja Židov, so vodje cijonističnega gibanja v Parizu imeli 21. tm. sejo, na kateri so o tem razpravljali. Seja je bila zelo burna. Posamezni govorniki so zahtevali bojkot angleškega blaga in pasivni odpor v Palestini. Drugi so zopet predlagali, da se židovski nacionalni dom zgradi v Siriji, kjer francoske oblasti podpirajo židovsko kolonizacijo.

Po sledu ameriške prošlosti

ZAKLADI INKOV. — EPOHALNO ODKRITJE PROFESORJA PAUDURANGA. — PISAVA STARIH INDIJANCEV.

Pred tedni je iznenadila svet vest, da so neke v južnoameriških samotah odkrili pravilni zaklad Inkov, prastarih vladarjev velikega indijanskega naroda. Ta zaklad je baje skril zadnji svojega rodu, katerega so Španci ob svojem prodiranju v notranjost »novega« kontinenta umorili. Ta vest doslej ni bila uradno niti potrjena niti demantirana, ker vlade južnoameriških držav spričo sedanjih revolucij pač ne utegnejo živiti se s takimi zadevami. Popolnoma ugotovljeno pa je že davno, da je ta zaklad nekoč zares obstojal in da ga Španci po razdejanju zadnjega dvora Inkov niso našli. Trditve in domneve, kje je ta zaklad skrit, so pa bile zelo različne. Nekateri so ga iskali na dnu visokogorskih jezer Bolivije in Peru, drugi pa v podzemskih jamah in votlinah. Naj bo pa že kakorkoli, če je res odkrit, bo pripomogel človeštvu do pojasnitve marsikatero še nerešene skrivnosti prošlosti Amerike in njenega rdečekožega ljudstva.

Kmalu za to vestjo je pa iz Amerike prispela druga, še bolj zanimiva. Tokrat je na vrsti Severna Amerika, Mehika. Po njej se je indijanskemu arheologu Paudurang Khankloju, profesorju mehiške univerze posrečilo odkriti že davno iskano staroindijansko mesto svetišče, ki je bilo doslej znano samo iz pravih in o katerem so bili nekateri mnenja, da v resnici nikdar ni obstojalo. Razvaline tega mesta, ki je globoko zakopano v pesku in prsti kakor n. pr. Pompeji, je profesor našel zelo blizu sedanjega državnega glavnega mesta Mehike.

Povod za izkopavanje so dali nekateri predmeti, katere so kmetje našli pri izkopavanju drevesnih debel. Profesor Paudurang je po njih takoj spoznal, da je moralo nekoč biti tam prastaro indijansko selišče. Tako se je tedaj lotil velikega dela in že te dni je dosegel ogo-

men uspeh. Našel je kip boga vetra, ki je po svojih dimenzijah največja doslej znana staroindijanska skulptura, kajti visok je 33 čevljev, širok pa 20 čevljev. Ohranjen pa je še tako dobro, da se vidi že takoj na prvi pogled, s kakšnimi barvami je bil pobarvan. Kip je ležal med razvalinami, ki pričajo, da so tvorile nekoč ogromno svetišče tega skrivnostnega božanstva, podobnega starogrškemu Pozejdnu. Ker je silno težak, ga bodo mogli dvigniti iz jame šele takrat, ko bodo dobili posebno motorno dvigalo.

Mimo tega je pa profesor Paudurang Khankloje našel tudi številne manjše kipe, posode, okraski, orodja in plošče s skrivnostnimi napisi, ki jih ni mogoče razbrati. Z nadaljnjim studijem terena je pa spoznal, da je zasuto mesto zelo obsežno in meri več kvadratnih kilometrov. Sedaj zbira sredstva za povečana dela na odkopavanju, ki naj odkrijejo vse to skrivnostno »mesto svetišče«. Preračunano pa je to delo na več let, morda tudi desetletij, ker bo treba odstraniti ogromne količine peska, prsti in kamena. Učenjak si od tega obeta popolno pojasnitev prošlosti indijanskega ljudstva, posebno njegove kulture.

Najvažnejše, kar je profesor Paudurang našel, so pa brez dvoma plošče z napisi. Nihče doslej namreč ni vedel, da so Indijanci kdaj uporabljali tak način pisave. Splošno je bilo uveljavljeno mnenje, da so poznali samo takozvano vozno pisavo, ki je obstojala v tem, da so se na vrhacih delali različni vozli. Tako stojijo tedaj raziskovalci indijanske zgodovine pred novimi zagonetkami in presenečenji. Seveda pa bo trajalo še dolgo, preden bo mogoče napise prebrati in dognati njihovo vsebino in njihov pomen. Ko bo to delo izvršeno, bo šele v celoti viden ogromni pomen te najdbe, ki je prišla tako nepričakovano.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 24. oktobra. Zaprt.
Sobota, 25. oktobra. Ob 20. uri »Škrjančkov gaj«, ab. B. Kuponi.
Nedelja, 26. oktobra. Ob 15. uri »Gospa ministrovka«. Kuponi. -- Ob 20. uri »Aleksandra«. Kuponi.

Mariborsko gledališče.

»Škrjančkov gaj«, divna Lehárjeva opereta, ki jo je letos občinstvo sprejelo s toplimi simpatijami, se bo ponovila v soboto, 25. t. m. za ab. B. in kupone.

Prva popoldanska predstava v letošnji sezoni bo »Gospa ministrovka«, nad vse zabavna Nušičeva šalolgra, ki je vzbujala doslej salve smeha. Predstava se bo vršila v nedeljo, 26. t. m. ob 15. uri. — Istega dne zvečer se bo pela moderna Szirmajeva opereta »Aleksandra« ob kuponih.

»Dnevi našega življenja«, znani igrokaz ruskega pisatelja Leonida Andrejeva, se pripravlja v režiji g. J. Koviča ter bo premijera v najkrajšem času. Ta igrokaz je bil sprejet svojčas zelo navdušeno in upamo, da mu bo občinstvo tudi letos ohranilo svoje simpatije.

Djuka Trbuhovič, bivši prvak beograjske operete in sedanjí član našega gledališča, je pred kratkim gostoval s kar največjim uspehom v Zagrebu kot »Mister X« v »Cirkuški princesi« ter gostuje ponovno kot Dorošinski v »Orlovu« v petek, 24. t. m.

Izvozna konferenca v Beogradu.

Države, ki so bile zastopane na agrarni konferenci v Bukarešti, so dobile povabilo od jugoslovanske vlade, da se udeležijo 5. novembra konference v Beogradu. Na tej konferenci bi naj bili zastopani predstavniki eksportnih institucij povabljenih držav. Beograjska konferenca bo poslovna konferenca in se bo na njej v glavnem razpravljalo o izvozu kornu. Največ so interesirane Jugoslavija, Bolgarija, Rumunija in Madžarska.

Zastoj v izvozu medu.

V izvozu našega medu je nastal velik zastoj. Izvažali smo ga poprej veliko v Češkoslovaško, Nemčijo, Švico in Avstrijo. Sedaj pa Amerikanci in Rusi ponujajo svoj med v medeninskih posodah v Hamburgu po 10 do 12 dinarjev kilogram, dočim je cena našemu medu pri producentu 14 dinarjev za kilogram, tako da izvozniki ne pridejo na svoj račun. V Zagrebu ima Hrvatsko čebelarstvo 20 vagonov medu, pripravljenega za izvoz.

Koliko uvažamo soli?

V l. 1929 smo uvozili soli: iz Rumunije 20 milijonov kilogramov (10.8 mil. Din), iz Rusije 16.3 mil. kg (8 in pol mil. Din), iz Turčije morske soli 31.5 mil. kg (9 in pol mil. Din). V prvi polovici letošnjega leta smo uvozili iz Rumunije 3, iz Rusije 1.3, iz Turčije 17.9 mil. kg soli.

V Državnem svetu.

Kjer je krog 20.000 nerešenih aktov, se sedaj, ko je ministrski predsednik dal iz vseh ministrstev dodeliti potrebne uradnike, dela cele dopoldneve in popoldneve na reševanju teh spisov. Upajo, da bodo vsi predmeti rešeni do meseca aprila.

Ustanove za uboge onemogle obrtnike in trgovce ter njih vdove.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1930 za uboge onemogle obrtnike in trgovce, odnosno njihove vdove ustanove po 150 Din. Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 1. decembra 1930. Priloži naj se jim od občinskega in župniškega urada potrjeno dokazilo, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prošilka onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

Službeni list

banske uprave Dravske banovine objavlja v št. 33 z dne 23. oktobra zakon o javnih beležnikih (notarjih) ter razne objave iz »Službenih novin«

Mariborski in dnevi drobiž

Na inspekcijo

je prispel v Maribor generalni inspektor ministrstva za notranje zadeve g. Aleksander Kuzmanovič. Pripeljal se je že sinoči in je prenočil pri Orlu. Danes dopoldne si je ogledal urade tukajšnje mestne policije pod vodstvom g. upravnika Keršovana. Napovedal se je tudi na okrožnem inspektoratu.

Iz moške kaznilnice.

Pri moški kaznilnici v Mariboru so bili imenovani: Za paznike-zvaničnike Rebernak Franc, Januška Franc in Stramič Roman, do sedaj pazniki-služitelji; Gregorevčič Franc, zasebnik v Ljubljani, Horvat Ivan, mestni redar v Ormožu, Robas Anton, čevljar v Novem mestu in Murgelj Josip, bičarski pomočnik v Pobrežju; za paznike-služitelje pa Pirc Anton, zidar v Šmihelu, Mrzlekar Alojz, čevljarski pomočnik v Mariboru, Pučnik Avgust, čevljarski pomočnik v Mariboru, Zemljič Janez, tkalski pomočnik v Mariboru in Križanič Martin, delavec v Stavetincih pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

Smrtna kosa.

Umrla je danes zjutraj v Barvarski ulici 70letna Neža Holzer, soproga brivskega mojstra. Pogreb je v nedeljo ob 15. na mestnem pokopališču.

Dve predavanji o našem morju.

Dne 28. in 29. t. m. priredi oblastni odbor »Jadranske Straže« v Apolo-kinu ob 20. uri dve zelo važnih predavanji. Prof. Ivo Rubić iz Splita, znani govornik in propagator, bo predaval o »Pomeni morja za Jugoslavijo« in »Splitu in okolici«. Pričakujemo, da se bo narodno čuteče občinstvo odzvalo vabilu, da tudi mi Slovenci javno in na dostojanstven način manifestiramo ljubezen za naše morje in za »Jadransko Stražo«. Pokažimo, da še živi tudi v nas duh slavni slovanski Pomorjanov in da nas ni sram ne prošlosti, ne strah bodočnosti!

Umrl je

v Laporju pri Slov. Bistrici včeraj veleposesnik g. Dragotin Gavkler, star 47 let. Pokojnik je bil član občinskega sveta in okrajnega šolskega sveta ter splošno znan narodni delavec. Pogreb bo v soboto dopoldne. Blag mu spomin, žalujočim naše sožalje!

Jesen že s hladno roko

pospravlja izdelke pomladi in poletja. Mudi se ji, brzo daje dalje povelje v griče, gaje in dol: Hitro, le urno z mehoj na varno, v zavetišče, da rešimo kalenje za novo življenje, kajti zima, — smrt... prihaja z naglimi koraki in pomandira pod seboj vse, vse, kar se ni zaščitilo!... Solnce pa se na nebu ne gane, zmagonosno vsevečno ostane, pa nam nemo govori: Ne bojte se zime, — smrti, ki uniči le na videz, jaz povijem vaše atome zopet in zopet v rast in cvet, ko zadiham pomlad!

Mreže za lov živih jerebic.

Sovensko lovsko društvo — podružnica Maribor — je naročilo iz inozemstva strokovnjaško izdelane mreže za lov živih jerebic. Žalostne posledice, ki jih je imela za to vrsto divjadi ostrima 1928/29 in ki se kažejo še danes v prav mnogih loviščih, so dovedle podružnico do nakupa teh mrež, ki bodo pripomogle lovskemu zakupniku, da polovi v mesecih novembru in decembru večje število jerebic, jih pusti prezimiti na varnem doma in jih zopet izpusti v lovšče v rani spomladi. Tako bo ohranil divjad klub najhujši zimi. Ker je teh lovnih naprav razmeroma malo (1 visoka mreža, dve večji in 1 mala naprava za lov v snegu), poziva podružnica svoje članstvo, da se zgodaj prijavi za začasni — morda entedenski — odstop mreže. Naprave se bodo posojale proti primerni odškodnini, jamstvu, da se vrnejo nepokvarjene, in bo dotičnik obvezan javiti število vlovljene perjadi. Za lov žive divjačine je potrebno predhodno dovoljenje pristojnega srezkega načelstva; zadevne prošnje naj se vlagajo potom Slov. lovskega društva — podružnice Maribor.

Volkovi

se pojavljajo v vedno večjem številu v okolici Sinja v primorski banovini.

KINO

Grajski:

Do vključno ponedeljka sijajen vefilm:

Sinji angeli

Emil Jannings. — Marlene Dietrich.
Prihodnji film: Žrtve velike ljubezni.
Louise Brooks.

Union:

Do vključno nedelje:

Dvoje src v 3/4 taktu

Naš prihodnji spored: Rio Rita, 100% tonfilmska opereta. Sijajno petje in godba. Poje operetni pevec newyorške opere John Boles.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

Znanilci zgodnje zime.

Nedavno smo poročali, da so se pojavile v Podravju sibirske uharice, znanilke zgodnje zime. — Včeraj pa so lovci v okolici Pragerskega ustrelili 7 komadov sibirskih uharic izpod Urala. Ti »boljševiški« gostje, ki ne poznajo nobenega potnega lista, čudno dvorijo domačim sovam, kar vzbuja upravičeno ljubosumnost domorodnih »čukov«; v takem položaju so lovci imeli srečo in ustrelili 7 komadov, ki so ljubiteljem »zelene zabave« pri staremu Ciringerju v Dravski ulici na vpogled.

Nabavljalna zadruga uslužbencev drž. železnice

opozarja svoje članstvo, da se bo vršil jutri, v soboto, 25. t. m. ob 20. uri, v mali dvorani Narodnega doma sestanek zadrugnikov, na katerem bo poročal delegat upravnega odbora iz Ljubljane. Sestanka naj se udeležijo zadrugniki polnoštevilno.

Rdeči križ na Pobrežju.

Krajevni odbor Rdečega križa na Pobrežju priredi v soboto, na dan Vseh svetnikov in v nedeljo, dne 2. novembra dramatičen večer v gostilni gospe Rojko. Uprizorila se bo ravno temu času primerna ljudska igra v petih dejanjih »Mlinar in njegova hči«. Začetek na dan Vseh svetnikov ob 19. uri, v nedeljo pa ob 15. uri.

V nedeljo — 2 veliki tomboli Aerokluba na Trgu svobode, začetek ob 3. popoldne.

Pod protektoratom Nj. Visokosti princa Pavla stoječa centrala Aerokluba v Beogradu je v očigled velike in požrtvovalne delavnosti Aerokluba Maribor za razvoj civilne aviacije z odlokom od 7. oktobra dovolila mariborskemu odboru samostojno izvajanje tombole v mariborskem okrožju. Z ozirom na mali uložek (1 karta 2 Din) in ker čisti dohod služi za razvoj zelo važne civilne aviacije, je ta tombola v vseh večjih mestih naše države zavzela silen razmah in se ljudstvu zelo priljubila. Da tudi pri nas seznanimo najširše kroge s to tombolo, priredi Aeroklub Maribor v nedeljo 26. t. m. na Trgu svobode dve veliki tomboli i. s. prvo (karte I.) ob 3. uri in drugo (karte II.) ob 3.30. popoldne. Za vsako tombolo se proda največ 5000 kart po 2 Din. Karte v predprodaji v trafikih Svetek in v glavni trafikah na Glavnem trgu ali v trgovini Sport-Roglič. Kakor znano, znaša glavni dobiček 62% od skupička prodanih kart ter se takoj v gotovini izplača. Ta dobiček zadene, kdor ima prvi pet števil v eni vrsti. Če zadene več kart istočasno, se dobiček deli na enake dele. Istočasno prosi Aeroklub vse prireditelje, gostilničarje in kavarnarje, da se obrnejo v zadevi prirejanja takih zelo zabavnih tombol na Aeroklub.

Pred sodnikom.

»Zakaj ste sunili tega človeka v trebuh, da je padel na tla?«
»Hotel sem ga suniti v nos, pa je možakar za mene prevelik...«

Sokolstvo

Ustanovitev S. K. J. v Keblu na Pohorju.

V nedeljo je bila v Keblu na Pohorju ustanovitev Sokola. Kebl je mala, prijazna vas na južnem pobočju našega zelenega Pohorja. Tamošnji šolski upravitelj br. Pavlič se je že dalje časa pripravljaj na to za Kebl veliko in pomembno slavnost. S šolskimi otroci je okrasil šolsko dvorišče in šolo. Slovesnost je otvoril nastop oddelkov Sokola iz Oplotnice pod vodstvom načelnika brata Hmelaka. Posebno so ugajale proste vaje ženske dece z loki pod vodstvom sestre Stoparjeve in orodna telovadba na bradlji pod vodstvom brata Hmelaka. Po nastopu je navzočo množico pozdravil brat Pavlič ter razložil pomen Sokola in sokolske vzgoje. Povdaril je potrebo sokolske vzgoje posebno na kmetih. Njegovemu govoru so sledili ljudje z zanimanjem in odobravanjem. Drugi je govoril br. Hmelak. Tudi on je govoril o sokolski vzgoji in Sokolstvu sploh. Po nastopu so domačini pogostili telovadce v šolskem poslopju, nakar so se razšli. Sokol v Keblu je drugo društvo na južnem Pohorju; prvo je bilo v Tinju, kjer so že pričeli z redno telovadbo, vsako nedeljo po maši v šoli.

Proslava »28. oktobra«.

Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Mariboru priredi v proslavo češkoslovaškega državnega praznika »28. oktobra« slavnostno matinejo, ki se bo vršila v nedeljo 26. t. m. ob 10. v dvorani »Univerzalne«. — Bratje in sestre! Češkoslovanski narod je izkazal v minulih dneh za Jugoslavijo nepozabne simpatije. Dolžnost nas vseh je zato, da počastimo tudi mi njih praznik in se udeležimo te slavnostne matinee v čim večjem številu. Zdravo! Odbor sokolskega društva Maribor-matica.

Sport

Nedeljski lahko-atletski meeting.

Ki ga priredita na prostoru SK Rapida ob 8. uri ISSK Maribor in SK Rapid, obeta nuditi prvovrsten sportni užitek. Imena prijavljenih atletov, kot: Podpečan, Koren, Barlovič, Jeglitsch, Bertonec, Arko, Hoffer, Seifert, Wagner, Jovičič in drugi jamčijo za dobre rezultate in napeto borbo za prva mesta. Pričakuje se tudi prijava SK Ptuj in bi v tem slučaju meeting združil elito lahko-atletov mariborskega okrožja. Jurija, sestojeca iz gg. Rogliča, Petelna, Amona, Vesnaverja, Bičfeldta in Gulina pod vodstvom načelnikov sekcij obeh klubov gg. dr. Jettmara in Berganta, jamči za brezhiben potek tekmovanja. Ker so slične prireditve v Mariboru silno redke se pričakuje dostojen poset sportu naklonjenega občinstva.

Iz LNP.

Poslovni odbor LNP je sklenil, da ima vojaštvo do podnarednika prost vstop k vsem prireditvam LNP.

Zadnje kolo nogometnega prvenstva

se bo odigralo v nedeljo, dne 26. t. m. in sicer se srečata popoldne na igrišču SK Rapida SK Svoboda in SK Rapid. Predtekmo odigrata ISSK Maribor mlad. in SK Železničar mlad. za mladinski pokal MO.

Tekmovanje za pokal LNP.

Dne 16. novembra se odigra v Mariboru prvo kolo tekem za pokal LNP in sicer na igrišču SK Rapida: SK Železničar:SK Svoboda in ISSK Maribor:SK Rapid. Dne 23. novembra se vrši finalna tekma med zmagovalcem I. tekme proti zmagovalcu II. tekme na igrišču ISSK Maribora.

Medmestna tekma Gradec—Maribor

se bo vršila dne 9. novembra v Mariboru na igrišču ISSK Maribora ob vsakem vremenu.

Sodniški izpiti za podsavez.

Jutri popoldne ob 15. se vrše pri Orlu sodniški izpiti za podsavez. Komisija pride iz Ljubljane pod vodstvom gg. Gorca, Kvedra in Berceta. Prijavljeni člani-sportniki se naj sigurno udeležijo. Zvečer občni zbor podsaveza. Prosimo udeležbe.

Najfinejša moka ni tako fina kakor prašek, ki se podeluje za Odol-zobno pasto. Odol-zobna pasta čisti dobro in čuva Vaše zobje.

Spomini carskega baletnega mojstra

CAR KOT GLEDALIŠKI RAVNATELJ IN NJEGOVI STROGI UKREPI.

Državna zaloga v Leningradu je izdala pred kratkim spomine najstarejšega baletnega mojstra nekdanje carske dvorne opere, Marija Petipa, Francoza po rodu. Petipa je prišel l. 1847 v Rusijo in je bil celih 60 let carski baletni mojster. Služil je pod štirimi carji in doživel izredno mnogo zanimivosti. Njegovi spomini na dvorno življenje carskega mesta predstavljajo zato dragocene kulturno-zgodovinske listine.

Posebno zanimivi so spomini tega izredno izobraženega Francoza na carja Nikolaja I. Petipa pravi v svojih spominih, da je bil car Nikolaj I. silno navdušen za gledališče in je pokazal pri tem toliko talenta in finega čuta, da kaj takega ni nikdo od njega pričakoval. Med izkušnjo baleta »Katarina« s svetovno slavno plesalko Faniko Elslerjevo v glavni vlogi, je nenadoma prišel na oder petrograjske dvorne opere car sam. Ukazal je, da naj se vaja nadaljuje. Plesalke so ravno manevrirale s puškami. »Stoj!« je zaklical car. »Drage dame, pušk ne držite pravilno!« In car je vzel sam puško v roke ter pokazal baletnim damam, kako morajo držati orožje. Fanika Elsler se je postavila poleg carja in je ponovila kretnjo kronanega baletnega učitelja z največjo preciznostjo. Carja je to izredno vzradostilo in je Elslerjevi obljubil, da bo njeno benefično predstavo osebno posetil in ji ploskal, kar je kasneje res tudi storil.

Car je prevzel vse funkcije gledališkega ravnatelja in je urejeval oziroma uredil vse, kar se je dogajalo v gledališkem obratu: spore, pogodbe, pokojnine, dopuste — vse osebno. Neka igralka dvornega gledališča je bila nekoč obsojena na denarno globo, ker ni hotela prevzeti neke vloge, ker ni dobila za novo vlogo nove obleke. Razžaljena igralka se je pritožila pri carju, ki pa je kazen odobril.

Car je izdal l. 1847 sledeči ukaz: »Često se dogaja, da nastopajo igralci v vlogah, v katerih so brke nedopustne, kljub temu z istimi. Radi tega člani car-

skih gledališč sploh ne smejo nositi brk in brade.«

Nekoč se je zgodilo, da je neki obiskovalec gledališča, ki ni bil zadovoljen z nastopom operne primadone Semenovne, pokazal svojo nevoljo z žvižganjem. Vrh tega je pričel glasno psovati, na protiklice njenih čestilcev pa je zaklical primadoni, ko se je pokazala pred zastorom, besede: »Zoperna mačka«. Car je dal takoj ugotoviti identiteto razgrajča, nakar ga je obsodil na 24 ur policijskega zapore. Prav tako so morali v policijske zapore tudi igralci, pevci in godbeniki, ki so se morda nespodobno obnašali. In to vse na ukaz carskega gledališkega ravnatelja. Lepega dne je car poslal v zapore celo baletnega vodjo Amozova, ki je iz osebnih razlogov protežiral neko plesalko.

Ker so v carskih gledališčih često žvižgali in sikali, je izdal car strog ukaz, »da morajo v bodoče izostati vsake demonstracije, ki ne odgovarjajo ugledu carskega gledališča. Ko so angažirali francoskega igralca Clarena in pariškega strojnega ravnatelja Sacreja, je hotel car najprej vedeti, ali se nista udeležila revolucije. Tudi francoskega kapelnika Dumasa so angažirali samo pod pogojem, da se ni udeležil revolucionarnega gibanja. Tudi vprašanje gaž je odločeval car osebno in je bil v tem pogledu, kakor pač vsak gledališki ravnatelj, velik stiskač. Že poprej omenjena Fanika Elsler je zahtevala v osebnem pismu na vladarja vseh Rusov, katero mu je pisala iz Hamburga, za 40 gostovanj za tedanje pojme ogromno vsoto 80.000 frankov. Toda car ji je odgovoril, da ji ne more dovoliti več kot 25.000 frankov in je utemeljil svoj odlok sledeče: »Pri sedanjih težavnih gospodarsko-političnih razmerah v Evropi noben odličnjak ne more doseči visokih gaž, ki jih zahteva. Mnogi celo ne morejo dobiti angažmana. Njihova edina nada so gledališča v Rusiji. Ako se strinjate z mojo ponudbo, je dobro, če pa ne, potem pa vam sploh ni treba priti v Petrograd.«

Nagrade za pacifistične filme

V Parizu se je ustanovil Osrednji mednarodni odbor za umetniški in zgodovinski film. Letno se bo podelila nagrada 150.000 frankov za najboljši film, ki bo najboljše služil s svojo vsebino zblizanju narodov v pacifističnem smislu. Tudi bo jury razpolagala še z nagradami po 25.000 frankov za druge dobre filme. V vsaki državi se bo ustanovil nacionalni pododbor, ki bodo prevzemali filme, izločili po 3 najboljše in jih prevedene na francoski jezik poslali v Pariz v definitivno odločitev juryje. Nagrade se bodo delile vsako leto drugi torek v decembru, letos 9. decembra.

Silno nazadovanje izvoza lesa

iz naše države kaže naslednja službena statistika: V prvem četrtletju l. 1929 smo izvozili gradbenega lesa 282.350 ton, letos v istem času 325.850 ton, torej je bil izvoz še aktiven; od aprila do konca avgusta pa smo izvozili lani

702.320 ton, letos v istem času pa 535.640 ton, torej za 166.680 ton manj (24%). V denarju je znašala vrednost lanskega izvoza od aprila do konca avgusta 729 milijonov dinarjev, letos pa 537 milijonov dinarjev, torej skoro za 200 milijonov dinarjev manj. Drv za kurivo smo izvozili lani v prvem četrtletju 123.230 ton, letos 67.390 ton (za 55.840 ton manj), od aprila do konca avgusta lani 291.580 ton, letos 164.230 (za 127.350 ton manj). Gornje številke kažejo, da smo letos v prvih 8 mesecih izvozili komaj polovico lanske količine (231.000 ton napram 414.800 tonam). V denarju pomeni to, da smo letos v prvih 8 mesecih dobili za izvoženi les samo za 452 milijonov dinarjev napram 907 mil. Din v minulem letu.

Nove volitve v Egiptu.

V sredo je egiptovski kralj Fuad podpisal novo egiptovsko ustavo in nov volilni zakon. Senat in zbornica bota razpuščena. Volitve bodo, čim bodo postavljene volilne liste.

Pes ministra Thomsona

Kakor znano, je pri katastrofi zrakoplova R 101 našel smrt tudi angleški minister za zračno plovbo, Thomson. Londonski listi priobčujejo sedaj sledeči prigodek: Minister je imel psička, katerega je imel silno rad. Skoro vedno ga je vzel s seboj, često tudi na svojih vožnjah z letali in zrakoplovi. Na dan tragedije zrakoplova je bil psiček silno nemiren; nobene stvari ni hotel »avžiti« in je neprestano lajal, ne da bi vedeli zakaj. Ko je končno napočila ura slovesa in se je minister poslovil od svojcev, se je obrnil tudi k svoji ljubki živalici in rekel: »Naprej, moj dragi, tebe vzamem s seboj!« Toda psiček se je pričel zopet dreti na žive in mrtve, skril se je pod neko omaro in ga niso mogli pripraviti do tega, da bi se pokazal iz svojega skrivališča. Tako se je moral minister končno odpeljati sam brez psička in pač niti od daleč ni slutil, da bo to njegova zadnja pot.

Kršitev zdrauniške tajnosti

Pred okrožim sodiščem v Budimpešti se je vršil te dni zanimiv proces radi klevete in kršitve zdravniške tajnosti. Tvorničar Zoltan Mauthner je namreč vložil proti znanemu specialistu za živčne bolezni, univ. prof. Rauschburgu tožbo, češ, da je brez njegove vednosti in odobritve izstavil napačno zdravniško spričevalo o njegovem zdravstvenem stanju. Mauthnerja je zdravnik nekoč preiskal ter je odšel na njegov nasvet v neki inozemski sanatorij. Za časa njegove odsotnosti pa je prof. Rauschburg na prigovarjanje Mauthnerjevega polbrata napravil zdravniško spričevalo, na podlagi katerega je bil Mauthner potem postavljen pod kuratelo. Mauthner je potem vložil proti zdravniku tožbo radi kršitve tajnosti. Razprava je bila tajna in ob izključitvi javnosti je bila izrečena tudi razsodba. Sodišče je namreč oprostilo profesorja Rauschburga vsake krivde.

Slepec v francoskem parlamentu.

V Remnesu v Franciji je bil nedavno pri nadomestnih volitvah izvoljen slepi invalid s 300 glasovi večine.

Ludendorffova razkritja.

V londonskem tedniku »Sunday Refere« odgovarja Ludendorff na Churchillovo trditev, da je on preprečil mir, ki je bil mogoč že l. 1917. Ludendorff trdi, da je on poskušal, da bi prišlo do sestanka in je bil voljan, voditi pogajanja pod pogoji, pod katerimi je prišlo do pogajanj za svetovni mir. Njegov predlog pa je takrat odklonila nemška vlada.

Senzacionalne aretacije na Finskem.

Senzacionalnemu poizkusu ugrabitve bivšega finskega predsednika Stahlberga so sledile v sredo zvečer še senzacionalnejše številne aretacije odličnih osebnosti. Na povelje državnega pravdnika so bili aretirani načelnik finskega generalnega štaba general Valenis, dalje načelnik vojnega mobilizacijskega odseka ter vojni pravni svetovalec Toivonona. Aretacije so izzvale v vsej državi senzacijo.

3 in pol milijona brezposelnih v Zedinjenih državah.

Vseljenski urad v San Francisco javlja, da je nešteto tujcev, ki so prišli tja, bilo zavrženih radi velike brezposelnosti. Službeni krogi priznavajo, da je v Zedinjenih državah danes 3 in pol milijona brezposelnih.

KOMPOLJSKI.

Mutasto kolo

Zgodba iz življenja naših obmejnih Slovencev v polpretekli dobi.

»Vidite! Meni gre zato, kakšen ukaz imate.«

»O čisto pravi, čisto pravi!« hiti mo-
žiček in še vedno lista po nekaj popirjih.

»Za Vas je gotovo čisto pravi; če je pa za mene, je pa drugo vprašanje. Ako imate nemški ukaz, potem ne grem z Vami; če imate pa slovenskega, ali vsaj dvojezičnega, potem pa pojdem.«

»Kaj si pa domišljate! Mar li mislite, da bomo zaradi Vas na sodnijski slovensko pisali?« je odvrnil zaničljivo.

»Morda.«

»Nikoli!« — No, je že tu ukaz! Glejte! Pomolil mi je pod nos pol pole nemško napisane.

»Tako. Zdaj sva pa končala. Ker nimate slovenskega, niti ne dvojezičnega naročila, potem ne grem z Vami.«

»Kaj!« se je zopet razburil možiček. »Zaradi tega ne greste! Še žal Vam bo; boste že videli, kaj se bode še z Vami zgodilo.«

Čisto zaripel je bil v obraz od svete nemške jeze slovenske matere sin. Očividno je bil poučen od sodnije, kaj nameravajo, ako se slugi ne posreči me dovesti v Marenberg. Kljub vsej razburjenosti pa vendar ni izdal niti z besedico tega načrta. Jaz sem mu obrnil hrbet, on se je pa na peti zasukal in go-
drumaje odšel.

4. Orožnik v razredu.

Učitelj ima pri pouku eno veliko do-
broto — pozabljenje. Naj ga še tako ta-
rejo različne skrbi in nadloge izven šole, ko zapre vrata za seboj in stopi v razred med svoje otročiče, se zatopi v pouk in pozabi na vse drugo. In hvala Bogu, da je tako in ne drugače!

Dasi sem bil v tisti dobi trdnih živ-
cev, vendar me je predrzen in surov nastop tistega možička precej pogrel. A ko sem bil med svojo nedolžno, nebo-
gleno in zaničevano slovensko deco v razredu, sem pozabil na marenberško sodnijo in na vse drugo. Otroci so mi bili namreč tako udani in hvaležni za vsako malenkost, za vsako prijazno be-
sedico. Življenje našega obmejnega kmeta in delavca ni bilo tudi takrat ne postlano z rožicami. Trdo delo, večno trpljenje in skrbi so napravili tudi njega nekani trdega, okornega in zaprtega samega v sebe prav tako, kakor je zaprta lepa Dravska dolina od vseh strani. Nežnosti in dobrodejne mehkebe, ki tako dobro stori nepokvarjenemu otroškemu srčcu, tam gori ljudje, ne poznajo, oziroma je ne pokažejo, čeprav so sami na sebi zelo dobrodušni.

Tako je hitro minula prva ura v raz-
redu in se je že druga nagibala h koncu. Ob enajsti uri pa je imel razred deset minut odmora. Ravno kar smo zaključili pouk ter sem hotel dati odmor, ko se naenkrat vrata razreda na široko

odpro in med vrati se prikaže orožnik v službeni opremi in z nasajenim bajone-
tom. Za orožnikovim hrbtom pa se je spenjal na prste in skušal kukati čez orožnikova ramena majhen možiček z vi-
soko uradno kapo. Bil je sodnijski sluga, seveda. Za hipec samo je postal orožnik med vrati, potem pa je že namenil ko-
rak proti meni. Jaz sem velel presra-
šenim otrokom, da sedejo; sam pa sem stopil od mize orožniku nasproti ter mu namignil, da gremo vsi trije pred razred na hodnik.

In šli smo.

»V imenu postave, gospod nadučitelj, greste z menoj.« je prvi izpregovoril o-
rožnik v slovenskem jeziku, ko so se vrata razreda zaprla.

»Vidite! Kaj sem Vam pravil! To imate sedaj!« se je vidno zadovoljen škodo-
željno nasmehnil sluga. Bil je ves poten. Zakaj ob deveti uri je moral iz Mute v Marenberg, da si je izposloval orožniško pomoč in se zopet vrniti nazaj na Muto. Za dve uri je pa to dosti, pa čeprav sta ga gnala jeza in maščevanje.

Jaz sem takoj presodil ves položaj. Proti orožniku se upirati, ne bi imelo smisla in tudi ne uspeha. Zato sem pri-
volil, da grem z njima. Le toliko sem prosil, da naj vsaj trenutek potrpi, ker moram svoj razred izročiti ženi, ki po-
učuje v prvem razredu. Pa malce pre-
oblekel bi se rad, da ne napravim tako svečanega obiska ponosnemu Marenber-
gu v navadni domači obleki.

Orožnik je v to dovolil s pripombo, da naj hitro opravim.

Učence sem spustil na dvorišče, po-
klical ženo ter ji naročil, da naj združi oba razreda. Samo s par besedami sem ji mogel pojasniti zadevo. Zakaj vse je šlo tako naglo, da se ni mogla niti prav zavedati opasnega položaja. Tudi mi je bil orožnik z neprijetnim slugo neprene-
homa za petami. Ko sem šel v stanova-
nje, da se preoblečem, sta šla z menoj in me priganjala. V kuhinji sem hotel nekaj prigrizniti, a že sta bila za menoj. Celo na stranišče me nista pustila sa-
mega.

Predno je preteklo deset minut, sem bil že pripravljen na odhod. Nemo sem stisnil ženi roko. V njenih očeh sem vi-
del, da so se zalesketale solze in za hi-
pec mi je postalo težko v duši. Z roko sem zamahnil na dvorišču stoječi in pre-
strašeno strmeči šolski deci v pozdrav. Tudi nji — posebno deklicam — je šlo na jok. Kakor hitro pa sem napravil par korakov, sem bil zopet miren, ravnodu-
šen.

5. V varnem spremstvu k sodišču.

Z resnim orožnikom na levi in s ško-
doželjnim slugo na desni, tako sem pri-
šel in nadaljeval v varnem spremstvu nenavadno pot k sodišču.

Ze po prvih korakih na šolskem dvo-
rišču je orožnik snel bajonet in ga vtak-
nil v nožnico. Ali je imel tako navodilo, ali pa je storil to samovoljno, ne vem. Le toliko se spominjam, da sem to dej-
stvo takoj opazil ter sklepal, da vsa stvar menda ne bo prehuda.

»Gospod nadučitelj! Pojdimo po stran-
ski poti za trgov, da ne bodo ljudje to-
liko zijali.« so bile prve besede orožnika še predno smo stopili iz dvorišča na glavni trg.

»Ej, pa naj imajo Mutčani veselje!« sem mu odgovoril. »Jaz ne čutim nobe-
ne krivde. Kar po sredi jo mahnilo!«

»Kakor želite,« je bil kratek odgovor.

Pa smo jo rezali čez cel gornji in spodnji trg resno in molče, kakor se ta-
kemu sprevodu spodobi. Vsaj midva z orožnikom sva šla tako. Sluga pa je ste-
zal vrat in bočil šibke prsi, da bi prišla njegova neznatna osebnica bolj do velja-
ve. Glavo je vrtel na levo in desno, da je videl, kak utis je napravil na ljudi ta neobičajen sprevod. Res so se ljudje u-
stavljali na cesti, odpirali okna in posta-
jali med vežnimi vrati. Za to uro — ob pol dvanajsti — je bilo nenavadno veli-
ko ljudi na ulici, pri oknih in na vežnih pragih. Ni bilo skoro ne praga, ne okna ob naši poti, da ne bi kdo prodajal zija-
la. Na čast tudi meni tedaj sovražnih Mutčanov pa moram priznati, da nisem čul nobene žaljive opazke, dasi seveda ni manjkalo škodoželjnih pogledov in na-
smeškov. Očividno pa je bilo, da so bili o celi zadevi že preje obveščeni po meni in naši slovenski stvari tako izredno na-
klonjenem sodnijskem slugi.

Prekrasen je bil tisti pomladanski če-
trtek pred binkošti. Vsa narava je bila za-
vita v temno zelenje, kakor ga najdeš le v lepi Dravski dolini. Lahek vetrič je pihljal iz Koroške in se poigraval s pe-
strim cvetjem. Z ozadja so zrle na nas visoke Pernice. S Kozjaka nas je po-
zdravljala prijazna dvostolpa cerkva sv. Primoža, ki kraljuje nad vrlimi Pri-
možani, ob katere so leta in leta zastoj pljuskali mogočni nemški valovi, da bi jih strli tako, kakor so bili upognili že vse občine na levem bregu Drave. Pri-
možani so bili vso dobo trdna opora slovenski šoli na Muti, šola pa njim. Z Radla, kjer je edini cestni prehod iz slovenske strani v že docela ponemčeno Travnjsko dolino, je nam kimala pripro-
sta cerkva sv. Treh kraljev prijazno v pozdrav. Tudi pod njenim okriljem so bivali učenci slovenske šole na Muti. Spredaj pred nami pa se je kopal in ble-
stel v pomladanskih solčnih žarkih sv. Jurij na Remšniku, kateremu je sloven-
sko sulico razjedala in glodala nemška rja. Na jugu pa je nas spremljal ves čas s 856 m visokega hriba na pobočju Po-
horja ponosni sv. Anton, do katerega niso segli valovi nemške poplave. Še celo Velika in Mala Kopa sta sneli svoji običajni megleni kapi tam na vrhu Po-
horja seveda nam na čast. Vuhred in Vuzenica pa sta radovedno kukala izza svojih zatišij, kaj bode neki iz tega ne-
navadnega potovanja.

Taka je bila torej pot po široki beli in napeti cesti ob deročih valovih Dra-
ve iz Mute v Marenberg. Navadni pešec jo prehodi v eni uri. Med potjo, ko smo zapustili zadnje posamezne hiše, sem parkrat poizkusil začeti z orožnikom kak razgovor. Za slugo se nisem zmenil. Pa

tudi orožnik je bil precej kratek in uraden najbrže radi priče, ki je naju spremljala na desni strani. Zato sem tu-
di jaz umolknil in opazoval rajše pre-
krasno naravo v njenem pestrem ode-
lu. Nobene posebne skrbi mi niso težile duše. Korakal sem dokaj miren in sko-
ro prijetno mi je bilo pri srcu. Le vča-
sih je švignila mimo mene kakor lahka ptica misel, kakšen konec bo neki vze-
la vsa ta zadeva.

Tako smo se približali Vižingi, kjer kraljuje ob cesti na mali planoti stara cerkva sv. Ilja nad takrat že precej ponemčenimi Vižinčani. Neposredni upliv gospodstvaželnega ponemčenega Ma-
renberga je tekom let napravil svoje. Tudi tu so prebivalci posameznih hiš posvečali precej pozornosti našemu sprevodu. Še bolj pa se je seveda to opazilo v Marenbergu samem, ko smo stopili po ostrem klancu v trg. Tudi tu ni bilo skoro ne vežnega praga, ne okna, kjer bi nihče ne pasel svoje radovedno-
sti. Pač pa tudi tu ni bilo slišati nikakih žalečih opazk, kakor ne na Muti.

Ura je odbila pol ene, ko smo vstopili v starinsko poslopje marenberške sod-
nije. Tam sta me spremljevalca zapu-
stila na hodniku, sama pa sta šla men-
da k sodniku. Za kratek čas pa sta se vrnili. Orožnik je pozdravil in odšel. Sluga pa mi je naročil, da naj počakam, ker gre gospod sodnik še h kosilu. On sam pa je tudi že potreben po tako na-
pornem delu in nepotrebnem razburje-
nju kosila in oddiha. Tako sem ostal sam.

Nekam tesno mi je postajalo v starin-
skem poslopiju z raznimi zavitiimi hodni-
ki in oddelki. Videlo se je na prvi pogled, da poslopje prvotno ni bilo namenjeno za sodnijo. Svoj čas je bila to graščina. Nekaj časa sem sedel na klopi. Ko sem se naveličal, sem vstal in hodil sem pa tja ter čital razne napise in razglaše. Vse je bilo v takrat edino zveličani nemščini. Človek je nehote dobil utis, kakor da se je znašel kje tam gori na Pruskem, ne pa na sodišču marenberškega okraja, ki je imel komaj par tisoč pravih Nemcev med 14tisoči Slovencev. Jada nam majka! —

Tako mi je preteklo kake pol ure, ko se zgasi sodnijski sluga, češ, da me go-
spod sodnik že čaka.

6. Pred sodnikom.

Stopil sem v precej prostorno sobo. Na vzvišenem prostoru je stala dolga miza naložena z raznimi spisi. Za mizo je sedel gospod sodnik, krepek mož srednjih let s ščipalnikom na nosu. Nje-
gov obraz bi bil mogoče še dokaj zno-
sen, a kazile so ga neštete brazgotine križem kražem, kar je napravljalo na-
ravnost mučen utis. Take brazgotine so si v prejšnji dobi pridobili nemški viso-
košolci pri sabljanju in različnih dvo-
bojih, ko se je reševala njihova osebna čast. Silno ponosni so bili na to. Čim več zares je kdo imel, tem večja čast je bila zanj, temveč si je domišljeval.

(Nadaljevanje sledi.)

Gramofone popravila preclzno le me-
hanična delavnica JUSTIN GU-
STINCIC, Maribor, Tattenbachova
ulica 14. Istotam velika izbira naj-
boljših gramofonov znamke »Co-
lumbia« in gramofonskih plošč. 602

Pletenine,
vse vrste po meri in okusu ter vsa po-
pravila izvršuje hitro in točno po naj-
nižji ceni mehanična pletarna Javornik,
Vojašniška ul. 2, Maribor. XXIV

Trgovski pomočnik
s perfektnim znanjem slovenskega in
nemškega jezika, verziran v trgovini
špecerijskega blaga, se sprejme za ve-
letrgovino v Mariboru. Reflektira se
samo na prvovrstno, vojaščinu prosto
moč z večletno prakso. Ponudbe na
upravo pod »Koloniale«. 3026

Sprejemem učenke.
Vprašati Tattenbachova ulica 6, prit-
ličje. 3047

8000.— dinarjev
zaslužijo osebe voljne potovanju. Po-
jasnila daje »Universal«, Maribor,
Wildenrainerjeva ulica 6 in Ljubljana,
Zaloška ulica 10. 3040

Sprejemem učenca
ali učenko. Zglasiti se v modni trgo-
vini Karničnik, Glavni trg. 3046

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago
izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo
Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno
»Astoria«. X

Veliko lepo sobo
s predsobo, neopremljeno, v sredini
mesta, popolnoma separirano s par-
keti, električno lučjo, plinom, snažno
slikano, oddam takoj za stanovanje
ali pisarno. Naslov v upravi. 3038

Elektroinštalacije,
montaže vil, stanovanj, tovarniških po-
slopij vsaka montažna popravila, po-
pravila motorjev najcenejše izvršuje
Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul.
16. Velika izbira svetilk, elektroblaga,
motorjev po konkurenčni ceni. XII

Odda se zastopstvo
dveh znanih avtomobilskih znamk za
bivšo mariborsko oblast. Resni in
zmožni intereseanti naj pošljejo po-
nudbe na upravo Večernika pod »Av-
to«. 3043

Goizerce,
nepremočljive ima najceneje v za'o-
gi Brzopotplata, Tattenbachova ul.
št. 14. XXXVII.

Popravila damskih klobukov
iz klobučevine in žameta izvršuje ce-
leno in hitro A. Hobacher, Maribor,
Aleksandrova c. 11. 2737

Volna
se je pocenila!

Dobra volna znamke »La-
bud« za nogavice, sviterje,
dokolenice

Kluft 10 dkg Din 13-
Gelbschild " " 15-
Teka " " 20-

Specijalna volna za pulo-
verje, šale, nočne jopice

Frisia 5 dkg Din 9-
Shetland " " 15-
Fichu " " 15-

C. BÜDEFELDT
Gospodarska ulica 2995

Kartonažna tovarna

„HERGO“

Maribor, Rajčeva ul. 5
Telefon 2472

Prevzame vsa v to stro-
ko spadajoča dela.

Izbira

pletenih oblek, modernih in trpežnih, kakor vseh
drugih pletenin, je največja v pletarni

M. Vezjak,
Maribor, Vetrinjska ulica 17

Naročila po meri se izvršijo točno in ceneno.